

Γαλλικές εκλογές και αβέβαιη μετάβαση

Η φόρμουλα «όλοι ενάντια στην ακροδεξιά» σε οριακό σημείο

■ ΤΟΥ Κώστα Δημητριάδη

Η πολιτική του «αντιακροδεξιού» μετώπου αγγίζει τα όρια της

Από πλευράς Μακρόν το «καμία ψήφος στη Λεπέν» επιχειρείται να παρουσιαστεί ως κύρια γραμμή. Όμως οι ρωγμές είναι πλέον εμφανείς και ο μηχανισμός που εδώ και μερικές δεκαετίες εξασφάλιζε τις ψήφους της αριστεράς υπέρ των κεντροδεξιών υποψηφίων απέναντι στην μονίμως «επερχόμενη ακροδεξιά.» δεν λειτουργεί πλέον απρόσκοπτα. Ενώ από πλευράς του «Νέου λαϊκού μετώπου» (που έχουν συμπήξει η «Ανυπότακτη Γαλλία του Μελανσόν, με τους σοσιαλιστές, το ΚΚ Γαλλίας, τους Πράσινους και λοιπές δυνάμεις της αριστεράς) η στήριξη εμφανίζεται ομόθυμη (!), στο στρατόπεδο Μακρόν υπάρχουν έντονα αποκλίσεις με μια ισχυρή μερίδα (Ε. Φιλίπ, Μπ. Δεμέρ) να βλέπει στον Μελανσόν τον κύριο αντίπαλο. Γίνεται αντιληπτό ότι ισχυρές μερίδες του βαθέος γαλλικού κατεστημένου τουλάχιστον, ήδη βλέπουν την επόμενη μέρα σε έναν συνεταιρισμό που θα περιλαμβάνει την «ακροδεξιά» της Λεπέν. Με τους χειρισμούς που απαιτούνται για την ενσωμάτωσή της κατά το δοκούν. Η κυβερνητική εξημέρωση της Μελόνη προβάλλεται όλο και πιο πολύ σαν μοντέλο. Αντίστοιχα η δυσανεξία και η πόλωση απέναντι στον Μελανσόν δίνει ένα μέτρο της σκληρυνσης των βασικών συστημικών επιλογών (που περιλαμβάνουν τη σκληρή στήριξη στο Ισραήλ, και την άρνηση οποιασδήποτε κοινωνικής παραχώρησης στο εσωτερικό). Βεβαίως η γελοιοποίηση «πάγιων» και «καταστατικών δημοκρατικών μύθων» («όλοι απέναντι στον φασιστικό κίνδυνο») έχει τα σοβαρά της ρίσκα και μπορεί να ανοίξει απροσδόκητους δρόμους εκδήλωσης της λαϊκής οργής και εκτόξευσης της ανυποληψίας του πολιτικού παιχνιδιού γενικότερα (κάποιοι κύκλοι περί τον Μακρόν δείχνουν να ανησυχούν σχετικά αλλά η χρεωκοπία του μακροοικονομικού συστήματος εξουσίας τους έχει μάλλον προσπεράσει ως ακατάλητους). Πάντως δεν πρέπει να

Οι γαλλικές εκλογές που ολοκληρώνονται αυτή την Κυριακή (7/7) διεξάγονται μέσα σε μια μεταίχμιακή περίοδο τόσο για τη Γαλλία όσο και για την Ευρώπη αλλά και για τον ευρωατλαντικό-δυτικό κόσμο ευρύτερα. Η ίδια η Γαλλία βρίσκεται σε οριακό σημείο αντιμετώπιζοντας μια μεγάλη πολύπλευρη κρίση. Οικονομική: Ο καπιταλισμός της ασθμαίνει και ακόμη περισσότερο ο ιμπεριαλισμός της έχει υποστεί σειρά πρόσφατων καίριων πληγμάτων ιδίως στην Αφρική. Αλλά αντιμετωπίζει και πολυσχιδή πολιτικοκοινωνική κρίση (με πολλές εσωτερικές αποδιαιρέσεις – τόσο στις μεγάλες πόλεις όσο και στην επαρχία και με πολύ οξυμένο το αγροτικό ζήτημα) που τροφοδοτεί μια ευρύτατη κοινωνική δυσφορία και φέρνει στο προσκήνιο μια μεγάλη κρίση πολιτικής εκπροσώπησης. Αν και το «ακραία κεντρώο» πολιτικό σύστημα Μακρόν είναι ευρέως μισητό και απονομιμοποιημένο μέσα στη γαλλική κοινωνία και ιδιαίτερα στα πιο πληθειακά της στρώματα, το βαθύ σύστημα σε γαλλικό και ευρωκρατικό επίπεδο διαθέτει ισχυρές οχυρωματικές γραμμές και εν πολλοίς για την ώρα τουλάχιστον εξακολουθεί να ελέγχει το παιχνίδι απέναντι στα λαϊκά στρώματα.

Την ίδια στιγμή γίνεται όμως αισθητή η στρατηγική αμηχανία των ελίτ μπροστά σε μεγάλους πονοκεφάλους που αφορούν μια Ευρώπη υπό σύνθλιψη ανάμεσα σε ΗΠΑ και ανερχόμενη Ευρασία και μια Γαλλία μπροστά στο φάσμα του σοβαρού υποβιβασμού της στην παγκόσμια κατάταξη. Οι εξελίξεις διαμορφώνονται από ένα πλέγμα παραγόντων. Πρέπει να τις διαβάσουμε στη σύνδεσή τους αφενός με τις κινήσεις που πάνε να διαμορφώσουν τον ηγετικό πυρήνα της ευρωκρατίας (φον ντερ Λάιεν, Α. Κόστα, Κ. Κάλας) μετά τις πρόσφατες ευρωεκλογές (επιχειρώντας σθεναρά να επιβάλουν το προηγούμενο σχήμα σε πιο αντιρωσικό, φιλοπόλεμο τόνο), αλλά και αφετέρου με τους ορατούς κλυδωνισμούς του γερμανικού συστήματος, με τις ιταλικές κινήσεις – της Μελόνη αλλά και του Λέττα και άλλων που δουλεύουν για λύσεις τύπου Ντράγκι σε πίο παρασκηνακούς ρόλους – και πρωτίστως με τα κύματα παραλυτικής αβεβαιότητας που μεταδίδουν οι αμερικανικές προεδρικές εκλογές του προσεχούς Νοεμβρίου.

περάσει απαρατήρητη μια διάχυτη ανησυχία των ιθυνόντων κύκλων (που έχει τις αντανάκλασεις της και στην ελληνική δημόσια συζήτηση) ως προς τη δυνατότητα των κομματικών ηγεσιών να εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη ανταπόκριση των ψηφοφόρων προς μια «γραμμή» όλο και περισσότερο απροκάλυπτα αποϊδεολογικοποιημένη.

Ο ρόλος της παγκοσμιοποιητικής, σοσιαφιλελεύθερης αριστεράς

Η ίδια η επιλογή συγκρότησης ενός «Νέου Λαϊκού Μετώπου» της αριστεράς απέναντι στην «επερχόμενη ακροδεξιά» – μιας «νέας» εκδοχής του Λαϊκού Μετώπου κομμουνιστών-σοσιαλιστών του 1936 ως απάντηση στον ανερχόμενο φασισμό / ναζισμό – λειτουργεί στις σημερινές συνθήκες καθοριστικά και πολλαπλά στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ενσωμάτωσης όλης της Αριστεράς στο πολιτικό σχέδιο ενός «ακραίου κέντρου». Γιατί ενώ την περίοδο του μεσοπολέμου το φασιστικό / ναζιστικό φαινόμενο υπήρξε κεντρική ευρωπαϊκή συστημική επιλογή για το ξεπέρασμα μιας τεράστιας δομικής καπιταλιστικής κρίσης (με την εξουδετέρωση / ενσωμάτωση της κοινωνικής δυσφορίας και την προσφυγή σε μια οικονομία πολέμου και στον παγκόσμιο πόλεμο στη συνέχεια), σήμερα σε αντίστοιχους ρόλους βρίσκεται (και εδώ ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και το μετά δεν επιτρέπουν επανάληψη του «φασισμού») ένα «ακραία κεντρώο πολιτικό μπλοκ» με τις κεντροδεξιές και τις κεντροαριστερές του πτέρυγες να παίζουν τους δικούς τους ιδιαίτερους ρόλους. Είναι αυτό το μπλοκ που προωθεί μια οικονομία πολέμου, διεξάγοντας τους πολέμους της Δύσης σε πολλαπλά μέτωπα (σύγκρουση με τη Ρωσία στην Ουκρανία, πόλεμοι του Ισραήλ στη Μ. Ανατολή, αντιπαράθεση με την Κίνα) φλερτάροντας με τον γενικευμένο πόλεμο. Το σημερινό πολιτικό σχέδιο, αυξανόμενα φιλοπόλεμο και εχθρικό προς τους λαούς και τη δημοκρατία, δεν παίρνει τη μορφή

του φασισμού (αν και τον εργαλειοποιεί επισείοντάς τον κατά περίπτωση). Σαφέστατα οδεύει προς την αποδόμηση της δημοκρατίας (και της αστικής), και προς τη δημιουργία μιας πανεποπτικής, τεχνοκρατικής δομής εξουσίας, προωθώντας τεράστια κλίμακα καπιταλιστικές αναδιαιρέσεις (ψηφιακά, βιοτεχνολογίες, «πράσινες»). Οι τρόποι επιβολής του σύγχρονου συστημισμού είναι πολύ βαθείς περιλαμβάνοντας και τους χειρισμούς στο πλαίσιο της woke πολιτικής «της ακύρωσης» και ο «πρωτοποριακός» woke ρόλος της αριστεράς έχει καθορίσει μέτωπα και ενδοκοινωνικούς διαχωρισμούς στρατηγικής σημασίας για τη σταθερότητα του συστήματος. Σ' ένα ευρύτερο επίπεδο, σε όλες τις παραπάνω διαστάσεις (ευρωατλαντικές ολοκληρώσεις, πόλεμοι της Δύσης, μεγάλες αναδιαιρέσεις) η σημερινή (ευρωπαϊκή τουλάχιστον) αριστερά βρίσκεται απολύτως ενσωματωμένη και υποστηρικτική. Οι λίγες εξαιρέσεις που διατηρούν κάποιους βαθμούς ανεξαρτησίας («Ανυπότακτη Γαλλία») δεν δείχνουν ικανές να αντισταθούν μπροστά στις εντεινόμενες πιέσεις. Μάλιστα, η μηχανική των γαλλικών εκλογών φαίνεται ιδανικό όχημα για την άσκηση τέτοιων πιέσεων και η φόρμουλα «νέο λαϊκό (αντιακροδεξιά) μαζί με τις δυνάμεις του Μακρόν» λειτουργεί μια χαρά προς αυτή την κατεύθυνση. Το προϊόν μάλιστα είναι και εξαγώνιο ακόμα και εκεί όπου οι συνθήκες δεν έχουν Λεπέν (βλ. την δική μας εγχώρια περίπτωση με όλη την κακοπάθεια και τον αποπροσανατολισμό που γεννούν οι εξελίξεις περί την ενοποίηση της απόλυτα συμπράττουσας στο ξεπούλημα και τη δορυφοροποίηση της χώρας, κεντροαριστεράς).

Οι δύο όψεις του ζητήματος του «εθνικού κυριαρχισμού»

Ένα πολύ σύνθετο ζήτημα. «Από τα κάτω» η προάσπιση των αρμών της εθνικής κυριαρχίας απέναντι σε μια ανεξέλεγκτη, απροσπέλαστη ευρωκρατία που είναι το κέντρο

επιβολής των πιο αντικοινωνικών καπιταλιστικών «ρυθμίσεων» και επιλογών (αποδιάρθρωση του συνταξιοδοτικού, των κοινωνικών υπηρεσιών, της αγροτικής παραγωγής, της εκπαίδευσης, ερήμωση των περιφερειών και τόσα άλλα), ενεργοποιεί σημαντικές λαϊκές δυνάμεις. Στην Γαλλία ιδιαίτερα: «Κίτρινα γιλέκα», αγροτικές κινητοποιήσεις αλλά και μεγάλα κύματα νεολαϊστικών / φοιτητικών κινητοποιήσεων με δημοκρατικά αιτήματα. Στρατηγικός στόχος του συστημισμού να μην έρθουν σε επαφή, να μην συμπαραταχθούν αυτά τα ρεύματα. Και σ' αυτό το πλαίσιο, υβριδικές πολιτικές μορφές των λαϊκών στρωμάτων με μεγάλη δυσπιστία απέναντι στην πολιτική χειραγώγηση (ιδιαιτέρα από μια αριστερά όλο και πιο ενσωματωμένη), μέρος των οποίων έχει σπρωχτεί προς τη Λεπέν στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο. Όμως φυσικά υπάρχει (και παραυπάρχει) και το «από τα πάνω». Ισχυρότατα τμήματα των γαλλικών ιθυνουσών τάξεων που με αυξανόμενο άγχος δοκιμάζουν (χωρίς σημαντικές επιτυχίες) «λύσεις» που να φρενάρουν κάπως την κατρακύλα του γαλλικού ιμπεριαλισμού και να εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν τη θέση του στην ευρωπαϊκή ιεραρχία τώρα μάλιστα που ο κλονισμός της Γερμανίας «ανοίγει ευκαιρίες». Χωρίς αυτή την «από τα πάνω» πλευρά (και τις ιδιόμορφες «επικοινωνίες» της με την «από τα κάτω» οργή απέναντι στην ευρωκρατία, δεν μπορεί να γίνει κατανοητή ούτε η πολεμοκάπηλη «στροφή» του Μακρόν, ούτε η εξελισσόμενη αποδοχή μιας εξημερωμένης «λειτουργικής» Λεπέν ως εταίρου στην εξουσία. Και βέβαια είναι απόλυτα αποκαλυπτικό του τι (και πως) παίζεται ότι τελευταία δεν χάνεται ευκαιρία να επισείεται ως μέσο επιβολής (και πειθαρχησης στα υπέρτερα ευρωατλαντικά – αμερικανικά κελεύσματα) η απειλή ενεργοποίησης μιας «μνημονιακής χρεωκοπίας» με μοχλό το ογκωδέστατο «γαλλικό χρέος». Ένα είναι βέβαιο. Οι γαλλικές εκλογές, ο γύρος των εκλογών στον ευρωπαϊκό / δυτικό χώρο γενικότερα (ευρωεκλογές, εκλογές στην Βρετανία, πιθανές εκλογές στη Γερμανία αλλά και εκλογές στις ΗΠΑ) δεν ορίζουν ένα «τέλος», μια κάποια «διευθέτηση». Βρισκόμαστε σε αβέβαιη μετάβαση, ενώπιον στρατηγικών αδιεξόδων και αναμένονται πολλά επεισόδια και ανακατατάξεις.